



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зарахування податку на доходи фізичних осіб до відповідних місцевих бюджетів за фактичним місцезнаходженням структурних та відокремлених підрозділів юридичної особи (реєстр. № 4209 від 11 березня 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 6 вересня 2016 року (протокол № 50) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зарахування податку на доходи фізичних осіб до відповідних місцевих бюджетів за фактичним місцезнаходженням структурних та відокремлених підрозділів юридичної особи (реєстр. № 4209 від 11 березня 2016 року), поданий народним депутатом України Дерев'янком Ю.Б. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою справедливого розподілу доходів, що закріплюються за бюджетами місцевого рівня та враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Для досягнення мети автором запропоновано внести зміни до Податкового, Цивільного та Господарського кодексів України, якими пропонується: зобов'язати платника податків стати на облік у відповідних контролюючих органах за основним та неосновним місцем обліку та за місцезнаходженням його основних засобів (власних або орендованих), в яких працюють наймані працівники та/або які є місцем обліку робочого часу найманих працівників, повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, контролюючі органи за основним місцем обліку згідно з порядком обліку платників податків. У разі якщо відокремлений підрозділ, якому в установленому порядку надано повноваження щодо нарахування, утримання і сплати (перерахування) до бюджету податку на доходи фізичних осіб, або юридична особа за свій відокремлений підрозділ не сплачує (перераховує) відповідну суму грошового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб за місцезнаходженням основних засобів (власних

або орендованих), в яких працюють наймані працівники та/або які є місцем обліку робочого часу найманих працівників, до бюджету або порушує правила нарахування, утримання та сплати (перерахування) до бюджету, визначені Податковим кодексом України, тоді відповідальність за порушення правил нарахування, утримання та сплати (перерахування) до бюджету податку на доходи фізичних осіб несе юридична особа – платник податків, у тому числі податковий агент.

Крім того, філією запропоновано вважати відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій, а також знаходяться основні засоби юридичної особи (власні або орендовані), в яких працюють наймані працівники та/або які є місцем обліку робочого часу найманих працівників. При цьому, представництвом вважатиметься відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює представництво і захист інтересів юридичної особи, а також знаходяться основні засоби (власні або орендовані) юридичної особи, в яких працюють наймані працівники та/або які є місцем обліку робочого часу найманих працівників.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

За приписом частини другої статті 19 Основного Закону України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Норми статей 41 та 42 Основного Закону України закріплюють право кожного на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, встановлюють непорушність права приватної власності, набутого у визначеному законом порядку та заборону протиправного позбавлення права власності.

За Конституцією України кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом (стаття 67).

Відповідно до пунктів 7 та 8 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються правовий режим власності, правові засади і гарантії підприємництва, правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання, а згідно з пунктом 1 частини другої статті 92 Основного Закону України виключно законами України встановлюються Державний бюджет України і бюджетна система України, система оподаткування, податки і збори, засади створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків.

Також слід зазначити, що згідно із статтями 349-351 глави 4 Розділу V Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, сторони цієї Угоди визнають і зобов'язуються застосувати принципи належного управління у сфері оподаткування, зокрема принципи прозорості, обміну інформацією та добросовісної податкової конкуренції, яких дотримуються держави-члени на рівні ЄС. Із цією метою без упередженості щодо компетенції ЄС та держав-членів сторони покращують міжнародне співробітництво у сфері оподаткування, сприяють збору законних податкових надходжень та розвивають заходи ефективної імплементації вищезазначених принципів, а також посилюють і зміцнюють співробітництво, спрямоване на вдосконалення і розвиток податкової системи та податкових органів України, зокрема посилення потужностей збору і контролю.

Разом з тим, в межах предметів відання Комітету, звертаємо увагу на те, що Прикінцевими положеннями Законопроекту пропонується внести зміни до статті 95 Цивільного кодексу України, якими автором Законопроекту запропоновано розширити чинну редакцію визначень понять філії та представництва юридичної особи словами про «основні засоби (власні або орендовані) юридичної особи, в яких працюють наймані працівники та/або які є місцем обліку робочого часу найманих працівників». Доцільність внесення зазначених змін видається сумнівною, оскільки вище вказана стаття Цивільного кодексу України визначає загальне поняття видів відокремлених підрозділів юридичної особи та здійснює їх розмежування за функціональним критерієм, натомість частина запропонованих автором змін до статті 95 стосується більшою мірою податкових правовідносин.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України). З огляду на зазначене, законодавча ініціатива є предметом правового регулювання закону та узгоджується з Конституцією України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зарахування податку на доходи фізичних осіб до відповідних місцевих бюджетів за фактичним місцезнаходженням структурних та відокремлених підрозділів юридичної особи (реєстр. № 4209 від 11 березня 2016 року), поданий народним депутатом України Дерев'янком Ю.Б., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету



Р.П. КНЯЗЕВИЧ